

Пропозиції
до проекту Закону «Про внесення змін до деяких
законів України щодо удосконалення процедур проведення
медико-соціальної експертизи»
*(реєстр. № 11225 від 30.04.2024)**

Метою законопроекту є забезпечення заходів реформування медико-соціальної експертизи (далі – МСЕК), спрямованого на заміну застарілих організаційно-правових засад порядку встановлення інвалідності та формування нової системи інклюзивної підтримки осіб з обмеженнями повсякденного функціонування та осіб з інвалідністю.

Законопроект не суперечить Конституції України, законам та міжнародним договорам, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Проектом пропонується внесення змін до законів України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я», якими передбачається врегулювати: право особи визначати форму своєї участі в засіданні МСЕК (особисто чи онлайн); порядок взаємодії МСЕК із міждисциплінарною реабілітаційною командою (далі – МДРК); питання внесення інформації про осіб, які пройшли МСЕК, в електронну систему охорони здоров'я.

Реформування системи реабілітації в Україні свідчить про поступовий перехід до біопсихосоціальної моделі реабілітації, однак, з огляду на наявність сучасних потреб, темпи таких змін занадто сповільнені. Актуальним є удосконалення законодавства в частині уніфікації термінології, чіткого визначення функцій і порядку взаємодії МСЕК, МДРК, державних органів і суб'єктів, які надають реабілітаційні та соціальні послуги. З урахуванням зазначеного, вважаємо за доцільне висловити таке.

Зауваження концептуального характеру.

Будь-яка система, у тому числі реабілітаційна, є цілісною, в її основі лежить певна структура, побудована на ієрархії причинно-наслідкових зв'язків і взаємодії її елементів. Незважаючи на часте вживання в нормативних актах поняття «взаємодія», не існує загальноприйнятого його розуміння¹, а в юридичній енциклопедії поняття «взаємодія» взагалі відсутнє². Більше того, можна зустріти відмінні тлумачення цього поняття, що відображають різноманітність його аспектів: від колективних зусиль або погоджених дій різних суб'єктів у вирішенні задач, що стоять перед ними, до випадкових зв'язків елементів системи, довільного характеру залежностей та взаємодії структурних елементів системи.

¹ Більше п'яти тисяч документів у базі даних «Законодавство України» (станом на 6 травня 2024 р.), в яких цей термін застосовується. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/find/a?text=%D0%B2%D0%>

² Велика українська енциклопедія. Тематичний реєстр гасел з напрямку «Юридичні науки». К. : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2017. 152 с.

З урахуванням мети законопроекту, вважаємо слушним пропозицію нової редакції абзацу п'ятого частини дев'ятої статті 7 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» уточнити шляхом доповнення сполуки «забезпечують, у взаємодії з міждисциплінарною реабілітаційною командою» словами «відповідно до законодавства». Враховуючи практичну важливість взаємодії МСЕК і МДРК, погодженість умов і способів спільних дій є необхідністю, яка не може бути зведена до формальності. На нашу думку, під «взаємодією» у системі реабілітації слід розуміти застосовану відповідно до нормативних актів взаємозалежну, погоджену за місцем, часом і обставинами діяльність декількох спеціалізованих суб'єктів, спрямовану на виконання спільного завдання.

Прийняття законопроекту не несе ризиків.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*